

Hem>Familjefrågor och arv>Föräldraansvar – vårdnad och umgängesrätt

På privaträttens område kommer pågående ärenden och förfaranden som inleddes innan övergångsperioden löpte ut att fortsätta i enlighet med EU-rätten. Relevant information om Storbritannien kommer att finnas kvar på e-juridikportalen till slutet av 2022 enligt en ömsesidig överenskommelse med Storbritannien.

Föräldraansvar – vårdnad och umgängesrätt

Gibraltar

1 Vad innebär den juridiska termen "föräldraansvar" i praktiken? Vilka rättigheter och skyldigheter har den som har föräldraansvar?

Enligt Gibraltars lagstiftning avses med föräldraansvar vårdnad, omhändertagande och tillsyn av ett barn som vanligen utövas av en förälder eller av båda föräldrarna eller av en utsedd förmyndare. I allmänhet ansvarar en förälder eller förmyndare för barnets vårdnad och uppfostran och för förvaltningen av eventuell egendom som tillhör barnet eller förvaltas för barnets räkning.

Begreppet föräldraansvar omfattar fadern, modern eller en utsedd förmyndare som fullgör sitt föräldraansvar gentemot ett visst barn. Föräldraansvar omfattar även kontroll, antingen direkt eller genom vägledning, på ett sätt som är anpassat till barnets utvecklingsnivå. Ansvaret omfattar även barnets uppfostran, om personen i fråga inte bor med barnet, för att behålla en personlig relation till barnet och ha regelbunden direkt kontakt med barnet, samt att fungera som barnets rättsliga företrädare.

2 Vem är det i allmänhet som har föräldraansvaret för ett barn?

När det gäller barnets vårdnad och uppfostran och förvaltningen av eventuell egendom har modern i allmänhet samma rättigheter och befogenheter som fadern. Modern och fadern har samma rättigheter och befogenheter och kan utöva dem utan den andras medverkan. Dessa allmänna rättigheter kan påverkas av beslut som meddelas av [Gibraltars domstolar](#).

Om ett barns föräldrar var gifta med varandra vid födseln har vardera föräldern föräldraansvar enligt gibraltisk lag. Om de inte var gifta har endast modern föräldraansvar vid födseln. Detta är ingen strikt eller absolut regel. Om modern registrerar fadern som "fader" förvärvar han nämligen föräldraansvar enligt gibraltisk lag. Domstolen kan även förordna att så ska vara fallet.

En, två eller fler personer kan emellertid också ha föräldraansvar för barnet. De får dock inte utöva denna rätt utan medgivande från den andra person, eller i förekommande fall någon av de andra personer, som har föräldraansvar, såvida inte detta föreskrivs i ett domstolsbeslut, en särskild handling eller ett avtal.

3 Kan en annan person bli utsedd i föräldrarnas ställe om de är oförmögna eller ovilliga att utöva sitt föräldraansvar över sina barn?

Om en förälder avlider blir den efterlevande föräldern barnets förmyndare, antingen ensam eller tillsammans med en förmyndare som utsetts av den avlidna föräldern. Om den avlidna föräldern inte har utsett en förmyndare, eller den utsedda förmyndaren har avlidit eller vägrar att ta på sig uppgiften, kan en förmyndare utses av domstol, om domstolen anser att detta är lämpligt.

En domstol kan, på ansökan av modern eller fadern, meddela ett beslut om var barnet ska bo och moderns eller faderns umgängesrätt. Domstolen har också befogenhet att besluta att barnet ska bo hos en annan person än föräldrarna. Ett beslut om att barnet ska bo hos den ena föräldern är dock inte verkställbart om föräldrarna bor tillsammans.

4 Hur fastställs föräldraansvaret för framtiden om föräldra skiljer sig eller separerar?

Vid äktenskapsskillnad har Gibraltars högsta domstol (*Supreme Court*) befogenhet att antingen före eller efter den slutgiltiga domen besluta om vårdnad, underhåll och utbildning för barnen i äktenskapet eller besluta att åtgärder ska vidtas för att placera barnen under domstolsskydd. Högsta domstolen får inte meddela en slutlig dom om äktenskapsskillnad om den inte är övertygad om att tillfredsställande arrangemang har vidtagits med avseende på eventuella barn.

Om föräldrarna separerar kan de ingå ett avtal där en av dem väljer att ge upp alla eller en del av sina föräldrarättigheter. En domstol ska dock endast låta ett sådant avtal träda i kraft om domstolen anser att det främjar barnets bästa.

5 Om föräldra skiljer sig, vilka formella krav måste vara uppfyllda för att avtalet ska vara rättsligt bindande?

Om en förälder i samband med separation (hemskillnad) ingår ett avtal varigenom han eller hon ger upp alla eller en del av sina föräldrarättigheter (se fråga 4 ovan), låter en domstol endast ett sådant avtal träda i kraft om den anser att det främjar barnets bästa.

6 Vilka alternativ finns det för att lösa konflikten utan att gå till domstol om föräldra inte kan komma överens om föräldraansvaret?

Om talan om föräldraansvar har väckts i samband med en ansökan om äktenskapsskillnad är Gibraltars högsta domstol behörig att avgöra den. Visst socialt stöd kan dock fås genom äktenskapsrådgivning. Den romersk-katolska kyrkan i Gibraltar erbjuder äktenskapsrådgivning. Vissa frågor kan också lösas genom medling.

7 I vilka frågor kan en domare fatta beslut om barnet om föräldra går till domstol?

Domaren kan besluta i alla frågor som han eller hon anser kan påverka barnets väl.

8 Om domstolen beslutar att en förälder ensam ska ha vårdnaden om barnet, innebär det att han eller hon kan fatta beslut i alla frågor som rör barnet utan att först samråda med den andra föräldern?

När en förälder har beviljats ensam vårdnad kan han eller hon besluta om alla frågor som rör barnet utan att först samråda med den andra föräldern, om detta inte strider mot ett befintligt domstolsbeslut, t.ex. ett beslut om umgängesrätt.

9 Om domstolen bestämmer att föräldra ska ha gemensam vårdnad om ett barn, vad innebär det i praktiken?

Gemensam vårdnad om ett barn innebär att båda föräldrarna har samma rättigheter och skyldigheter i förhållande till barnet. De kan utöva dessa rättigheter gemensamt eller var för sig.

10 Till vilken domstol eller myndighet ska jag vända mig om jag vill göra en ansökan om föräldraansvar? Vilka formella krav måste vara uppfyllda och vilka handlingar ska jag bifoga till min ansökan?

Om ansökan om föräldraansvar görs i samband med eller till följd av ett förfarande för äktenskapsskillnad, bör ansökan lämnas till Högsta domstolen i Gibraltar. En ansökan görs genom stämningsansökan, understödd av en edsvuren utsaga (*affidavit*). När dessa papper har lämnats in fastställer domstolens kansli (*Supreme Court Registry*) ett datum för behandling av ansökan.

Ansökningar om att ett barn som behöver omhändertas ska placeras under domstolens förmyndarskap ska också inges till Högsta domstolen i Gibraltar.

Om talan om föräldraansvar inte väcks i samband med äktenskapsskillnad, kan ansökan göras vid *Magistrates' Court* i Gibraltar. Ansökan bör utformas som en skriftlig anmälan där man anger vilken åtgärd man ansöker om och på vilka grunder. En kopia av barnets födelsebevis bör också lämnas in tillsammans med ansökan, samt en kopia av ett eventuellt vigselbevis. När anmälan inkommit registrerar domstolen ärendet och underrättar parterna om datum för behandlingen.

11 Vilket förfarande ska tillämpas i sådana fall? Finns det något brådskande förfarande?

I alla ärenden fastställer antingen Högsta domstolen eller *Magistrates' Court* ett datum för behandlingen av ansökan och underrättar parterna. Parterna bör infinna sig i domstolen den angivna dagen tillsammans med eventuella juridiska ombud.

Brådskande förfaranden kan tillgripas om ett barn verkar behöva omhändertas.

12 Kan jag få rättshjälp för att täcka kostnaderna för förfarandet?

Efter en behovsprövning kan man få rättshjälp i både *Magistrates' Court* och Högsta domstolen. Ansökningar om rättshjälp lämnas för båda domstolarna till Högsta domstolen och ansökningsformulär kan fås från domstolens kansli (*Supreme Court Registry*).

13 Går det att överklaga ett beslut om föräldraansvar?

Om ett beslut om föräldraansvar har meddelats av *Magistrates' Court* kan beslutet överklagas till Högsta domstolen. Om beslutet meddelats av Högsta domstolen kan det överklagas till appellationsdomstolen (*Court of Appeal*).

14 I vissa fall kan det vara nödvändigt att göra en ansökan till en domstol eller till en annan myndighet för att få ett beslut om föräldraansvar verkställt. Vilket förfarande ska tillämpas i sådana fall?

Ansökan ska lämnas till den domstol som meddelade det ursprungliga beslutet om föräldraansvar. Om detta är *Magistrates' Court* bör en ansökan lämnas in där man anger grunderna för ansökan. I Högsta domstolen lämnar man in en stämningsansökan, vid behov understödd av en edsvuren utsaga.

15 Hur får jag ett beslut om föräldraansvar som har meddelats i en annan medlemsstat erkänt och verkställt i den medlemsstat där jag bor?

En dom om föräldraansvar som meddelats i en medlemsstat i samband med ett förfarande för äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap kan erkännas i Gibraltar. För att verkställa en sådan dom bör en ansökan om verkställbarhetsförklaring göras vid *Magistrates' Court*.

16 Till vilken domstol i den medlemsstat där jag bor ska jag vända mig för att överklaga erkännandet av ett beslut om föräldraansvar som meddelats av en domstol i en annan medlemsstat? Vilket förfarande är tillämpligt i sådana mål?

Båda parter kan överklaga ett beslut om verkställbarhetsförklaring. Överklagandet ska göras vid Högsta domstolen om beslutet meddelades av *Magistrates' Court*.

17 Vilken lag tillämpas i föräldraansvarsfrågor om barnet eller parterna inte bor i den medlemsstaten eller har olika medborgarskap?

Domstolarna i Gibraltar tillämpar gibraltisk lag, vilket innefattar lokal lagstiftning, och brittiska lagar eller andra bestämmelser som ibland utsträcks till att gälla Gibraltar.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 09/08/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.